

Olaszország mindent elkövet az osztrák-német barátság létrehozásáért

Nagy náci tüntetések Bécsben

Olaszország felajánlotta Ausztriának, hogy szabad kikötőt állítson fel Triesztben. -- Innsbruckban Németország mellett tüntetett az osztrák diákság. -- Rendőrség verte széjjel a tüntetőket

Suvich ellen tüntetnek a nácik

Tíz évre akarják elhalasztani a Saar-vidéki népszavazást

Bécs, január 19

A tegnap reggel Bécsbe érkezett Suvich olasz külügyi államtitkár a délelőtti folyamán kihallgatáson jelelt meg Miklós szlovén elnökkel, majd megátogatta Dollfuss osztrák kancellárt, aki röviddel utóbb visszaadta Suvich tudvariassági látogatását az olasz államtitkár Imperial szállójában lakásán. Délben Miklós dr. viláreggeli adást Souvich tiszteletére. A tulajdonképeni tanácskozásait délután kezdték meg Dollfuss és Suvich az osztrák kancellár dolgozó szobájában, ahol rajtuk kívül jelen volt Hornpostl, az osztrák külügyminiszterian-

politikai osztályának vezetője is. A tanácskozások programján különböző gazdasági és politikai kérdések szerepeltek. Olaszország bort és gyümölcsöt, valamint különböző mezőgazdasági termékeket kíván szállítani Ausztriának, amely viszont fát és iparcikkeket exportál Olaszországba és ezzel kapcsolatban Olaszország felajánlotta Ausztriának hogy szabad kikötőt állítson fel Triesztben.

Szóba fog kerülni majd a megbeszélések során Közép-európa gazdasági helyzetének rendezése is, amelyek tárgyalásánál a szeptemberben nyilvánosságra került olasz memorandumból indulnak ki.

Ma este hét órakor a belváros nagy részén, így a Schwarzenberger-téren, Kartnerstrassen elaludt az uccai világítás, sőt sok házban, így az Imperial száoldában is megszűnt a világítás. A hatóságok vizsgálata szerint, a nemzeti szociálista szabotázs következményeként aludt el a világítás. Rendeteg letartóztatás történt.

Páris, január 19

Simon angol külügyminiszter Genfben való utaztában a párisi pályaudvaron fogadta a Reuter ügynökség munkatársát, aki a Saar-kérdésben kapcsolattal kért nyilatkozatot. Az angol külügyminiszter a következőket mondotta:

— Nagyon sajnálom, de semmit sem tudok, csak ötödik kézből kaptam s most akarok valamit megtudni első kézből.

— Jó éjszakát! — és ezzel a rövid nyilatkozattal Simon be is fejezte a beszélgetést.

Olaszország az osztrák-német barátságért

A tanácskozásokról hivatalos közleményt adtak ki, amely azonban nem emlekszik meg a megbeszélések politikai momentumairól, de osztrák politikai körökben úgy tudják, hogy Suvich államtitkár bécsi tanácskozásainak főtárgya a német-osztrák viszony rendezésének kérdése lesz. Az olasz felfogás állítólag a következő: Belpolitikai tekintetben, miután a fascizmus és nemzeti szociálimizmus között bizonyos érintkezési pontok vannak, olasz részről örömmel vennék ha Dollfuss kancellár és Starhemberg herceg politikája jobban összeolvadna. Külpolitikai tekintetben az olasz-német érdekek közösség határa csakis a jelenlegi német birodalom határáig terjed. Az olasz külpolitika álláspontja szerint a német birodalom határai külső támadásokkal szemben sérthetetlenek tekinthetők. Viszont sérelmes volna, ha a németek lépnek át kelet felé a birodalom határait. Gazdasági tekintetben az olasz államtitkár főcélja, hogy az osztrák áruexportot Trieszt felé irányítsák és ennek érdekében Olaszország hajlandó Ausztriát jelentékeny előnyökben is részesíteni.

A hatóságok minden óvinézkedése sem tudta megakadályozni, hogy Suvich olasz külügyi államtitkár bécsi látogatása alkalmából a nemzeti szociálisták tüntetéseket rendezzenek. Egész napon át folytak a tüntetések és tizenöt papírmozsarat süttöttek el. Az államtitkár lakása, az Imperial szálloda közelében vonultak fel és amikor Suvich a kancellári hivatalhoz hajtatott, felemelt karokkal üdvözölték a tüntetők.

— Üdv. Mussolininek, Heil Hitler.

A rendőrség gummibotokkal verte széjjel a tüntetőket.

Tüntetnek a diákok Innsbruckban

Innsbruck, január 19.

A német birodalom megalapításának évfordulóján a német konzulátuson iveket tettek ki, amelyre igen sokan feljegyezték nevüket. A déli órákban a nemzeti szociálista érzelmi diákság vonult fel a konzulátus épülete elé, hogy szintén demonstráljon a német ünnep alkalmából, de a rendőrség a felvonulóknak útját állotta és nem engedte be-

a diákokat a konzulátusra. Miután a diákok tüntetni kezdtek, a rendőrök kivont karddal és gummibotokkal verték szét őket, de közben sokan megsebesültek. Később az összeütközés még komolyabbá vált, mert a melléuccákban a diákok ismét összegyűltek a támadást intézték a rendőrök ellen, akik újból szétverték őket és igen sokat közülük letartóztattak.

Tíz évvel el akarják halasztani a Saar-vidéki népszavazást

Itt írjuk meg, hogy a Saar-vidék kormányzósága legutóbbi ülésén tudomásu vette azt a beadványt, amelyet a Saar-terület népességének egy része a Népszövetségnek juttatott és amelyben a népszavazás 10 évre való elhalasztását javasolja. A kormányzóság több panasszal foglalkozott, melyek szerint a német horogkeresztesek nagy terrorfejtének ki a Saar-területen. A kormányzóság tudomására jutott, hogy harmincöt saar-vidéki német nemzetiségű álampolgár a német birodalom területén letartóztatottak és behörtönöztek. A kormányzóság elhatározta hogy tiltakozik ez ellen és lépéseket tesz azért, hogy ezt a harmincöt egyént kiszabadítsa.

ditja.

A Daily Telegraph vezércikkben foglalkozik a Saar-vidék kérdésével és megállapítja, hogy a lakosság túlnyomó része a Németországhoz való csatlakozás mellett fog dönteni.

A lap kizártnak tartja, hogy a Népszövetség a marxista és szeparatista törekvéseknek helyet adjon és a népszavazás megajtását elhalassza. A lap megállapítja, hogy az a hír, amely szerint nemzetközi csapatok szállják meg a Saar-vidéket, még korai. A Daily Telegraph sajnálatosnak tartaná, ha erre sor kerülne.

Egy levél

Berény Manó

Megírok mindent úgy, ahogy valójában történt. Nem hallgatom el a neveket sem, mert ez a kis történet és a benne szereplők megérdemlik, hogy megörökítsen őket.

1916-ban erősen megcsappant a hadsereg tiszti létszáma és így kerültek a frontra azok a tisztek, akik ezideig hadtáp területen teljesítettek szolgálatot. Emlékszem jó csomó egészséges, kihízott tréntiszt került az ezredünkhöz.

A Kropiec patak mellett húzódott az alásunk és amolyan jól megerősített lövészárkokban éltük le életünk legszebb és legdrágább fiatal éveit. A magam 24 évével legidősebb tiszt voltam a zászlóaljban. A többi — alig egy-két kivétellel — csak nemrég került ki az iskolából.

Egy szép napon telefonhoz hívnak. Czitó őrnagyom, aki a zászlóaljunkat parancsnokolta, adta az alábbi parancsot:

— Leérkezik a küldöncel hozzád egy volt trénfőhadnagy. Vezesd a 11. századhoz és mondd meg Kakassynak, hogy vegye kezébe.

Éppen nálam volt a zászlóalj tisztikara és így Kakassy is. Jó fiu volt szegény, Kakassy, az Isten nyugtassa, de azért nem állta meg szó nélkül:

— Éppen az én szakaszomba kellett küldeni az öregnek ezt a trént.

Volt a Kakassy hangjában valami a megvetésből, mert akkor már mindnyájuk tudtuk azt a háborús dalt: "mert szerdájón a trén" pfuj, pfuj, pfuj" nekünk sem tetszett az ügy.

— Mit keres épepa a mi zászlóaljunkban egy tréntiszt — pattant fel Felhő Ervin (akkor honvédszászlós, ma az aradi színtársulat táncoskomikusa és rendezője). De nyüzsgött az egész tiszti társaság, mert nem szerettük volna, ha a zászlóaljunk hírnevét tönkretette volna egy, a viszonyokkal és vitéz zászlóaljunk multjával és elkötelezettségével ismeretlen idegen tiszt.

— Lesz, ahogy lesz fiuk — mondom. Tudjátok, hogy nálunk vagy megszokik valaki, — vagy megszökik. Meg aztán — folytatam — mit lehessen tudni, hátha valami daliás, kemény fiu.

De alig tudtam megbékíteni ezt a zsi-bongó "veterán" tisztikart. Akkortájt teli volt már a melle mindenkinek kitüntetéssel és az ezredünk három arany vitézségi érmes katonája mind a mi zászlóaljunkban volt, sőt a hadosztályunk egyetlen vaskoronás hadnagyát is a 302-es honvéd gyalogezred III zászlóalja, a mi zászlóaljunk tudta a magáénak.

A zaj elült, amikor a fedezékem ajtaján kopogott valaki.

— Szabad — kiáltom.

Kinyílik az ajtó és belép rajta az új trénfőhadnagy.

— Berény Manó főhadnagy vagyok. Szervuszatok.

Egy pillanatra elélt a lélegzetünk. A nagy, daliás főhadnagy helyett előbénk került egy alacsony, görbelébu nagy füli, nagyon csunya ember.

Síri csend. Aztán sorba bemutatkoztunk neki.

— Kérlek, szólj Berény Manó, vezess Kakassy hadnagy századához.

— Itt van maga Kakassy — válaszoltam és odaintettem Kakassyt.

Ugy látszik Rooseweltnek van tekintélye

Minden amerikai beszállítja aranyát az ujjaépítési hivatalnak

Washington, január 19

Az Egyesült Államok ujjaépítési bankháza előtt hosszú sorokban állanak az emberek, hogy beszállítsák a birtokukban levő aranypénzeket, mert éjféltől kezdve az aranyérméknek többé nincs meg a törvényes pénzültetése és az aranyrejtegetőket nagyon szigorúan megbüntetik, amellet, hogy a náluk levő aranyat elkobozzák. Az Egyesült Államok politikai s vezető gazda-

sági köreibben azt hiszik, hogy Roosewelt e-nök fel fogja használni az első kedvező alkalmat arra, hogy feloldja az Egyesült Államokat az eddigi gazdasági elszigeteltség alól. Valószínűnek tartják, hogy Angliának a háborús adósságok tekintetében fog kedvezményeket felajánlani, hogy beleegyezzen a dollár alacsony árfolyamán való lerögzítésébe.

Merényletterv Benes ellen

A német nácik akarták megölni a cseh politikust

Páris, január 19.

Egy strassburgi lapnak, a "Les Dernières Nouvelles de Strasbourg"-nak jelentése szerint Benes dr cseh külügyminiszter ellen a német nemzeti szocialisták merénylet-terveznek. Ez volna — írja a lap a harmadik merénylet, amelyet Hitlerék táborában eszeltek ki. Az első Dollfuss kancellár ellen követték el, a második Duca miniszterelnök életét oltotta ki, a harmadik pedig Benes dr élete ellen irányulna. A hír Genfben élő németek — nem emigránsok — köréből származik s kissé kalandos izü.

Február 1-én három pénzügyi szakértő érkezik az országba Csak két hétig maradnak Romániában a szakértők

Bucuresti, január 18.

Az új kormány első pénzügyminisztere: Bratianu Dinu által Párisban folytatott tárgyalások eredményeképpen az ország külföldi hitelezői három szakértőnek hozzánk küldését határozták el, még pedig egy francia egy angol és egy holland szakértőt.

A bucuresti kormányok nem zárkóztak el a szakértők ideküldésének terve elől, mint hogy nem a fizetési szándék hiánya, hanem a valóban rossz gazdasági viszonyok akadályozzák az államot abban, hogy kötelezettségeinek a külföldi hitelezőkkel szemben száz percentesen tegyen eleget. A kormánykrisis, majd Duca miniszterelnök szomorú halálának körülményei eltolták a külföldi szakértők ideutazásának időpontját, legutóbb pedig a Tatarescu-kormány kérte, hogy az utazás halasztassék el február ele-

jéig. A hitelezők párisi szövetsége készséggel hozzájárult a halasztáshoz s közölte egy uttal azt is, hogy szakértői mindössze két hetet szándékoznak az országban tölteni. A három delegátus Roger Auboinnak, a Banca Nationala mellé kiküldött állandó szakértőnek segítségével fogja munkáját végezni, melynek befejeztével jelentést adnak ki tapasztalataikról. Ez a jelentés helyettesíteni fogja az állandó szakértő negyedéves riportját, amely ezuttal a szakértők munkája következtében el fog maradni.

— Asztma és szívbetege, mell és tüdő baj, görvény, és angolkór, pajzsmirigygyulladás és golyvalépződes eseteiben a természetes "FERENC JÓZSEF" keserűviz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

Berény főhadnagy vigyázzba vágja magát és lejelentkezik:

— Hadnagy ur, Berény Manó tartalékos főhadnagy alázatosan jelentem a 11 századhoz való beosztásomat.

Általános elképedés. Kakassy is megilletdött. Szinte példátlan volt ez a strámság, amivel Berény főhadnagy lejelentkezett Kakassy hadnagnál.

Aztán megindult a lajtorján Berény főhadnagy. Előbb beosztották járőrbe, de a parancsnok nem ő, de egy tizedes volt. Lett aztán rajparancsnok, majd szakaszparancsnok és — amikor már mindent megtanult és kipróbált — átvette a 10. század parancsnokságát.

Jó fiu volt Berény Manó. Megszeretjük és meg is becsültük. De naggyá akkor nőtt a szemünkben, amikor az ezred visszavonulában volt és az egész ezred frontját Berény Manó századának kellett két napig tartani, amíg mi Brusilov nyomása elől megszöktünk.

Sajnáljuk Berény Manót, de parancs parancs, Berény utóvédparancsnok lett.

Amikor Mierka Alfréd ezredesem meghalotta, ki lesz az utóvéd parancsnok, így szólt Czitó őrnagyhoz:

— Télién mégse kellett volna egy Berény Manót otthagyni. Tudod Czitó, egy tréntiszt mégis csak trén.

— Ezredes ur — mondta Czitó őrnagy — Berény erre a feladatra a legalkalmasabb ember. Ez az ember békében is az életével játszik, mert civilben tőzsdeügynök. Ez az ember egy szálig hazahozza a katonáit.

Igy is lett. Mi megszöktünk Brusilov elől és Berény Manó volt trénfőhadnagy két napig tartotta az ezred frontját aztán az egész századával bevonult hozzánk.

Ezért azután még jobban a szívünkbe zártuk Berény Manót.

Ez történt. Így történt.

Jó katonák voltak a háboruban is a jó civilek.

2 oldal Erdélyi Magyarország Január 21.

VASAS BÁL MA ESTE 9 órától a Kath. Körben
Jelmez, büffé, tombola, szépségverseny, zene, tánc

A harmadik fivér is öngyilkos lett

Anyagi okok kergették halálba Boleantiu Trajánt, aki egy timisoarai szállodában felakasztotta magát

Timisoara, január 18.

Megrendítő és a mai gazdasági viszonyokra jellemző öngyilkosság történt Banat városában: felakasztotta magát Boleantiu Traján.

Nem tudja kifizetni házbéret

Boleantiu Traján magánzóként élt. Min édesatyja tavaly elhunyt, tekintettel a család szorult helyzetére, s arra, hogy Boleantiúnak a háború előttről érdemei voltak, város temettette el az elhunytat. A temetés után viszont prezentálták a számlát fiának, akinek anyag helyzete abban az időben annyira rossz volt, hogy képtelen volt azt egyenlíteni. Nagyon elkeserítette ez a körülmény és még az is, hogy nem akadt barátja, vagy jóakarója, aki megsegítette volna. Az Erzsébetvárosban, a Vörösmartny utcán 20. szám alatt lakott feleségével együtt. Öbbszári házbérel hátralekban maradt s háza tulajdonosai, Borsitzky Gabriella és Valéria gräfoval lakosok, akiknek nevében József gondnok kezelte a házat, kiköltözési pert indított meg Boleantiu ellen. A bíróság el is rendelte a kilakoltatást, azonban a háztulajdonos ügyvédjei több ízben utaltak haladékot a megszorult embernek. Boleantiu utoljára január 18-ára ígérte a házbérel kiegyenlítését és fogadkozott, hogy ha addigra ügyei rendbe jönnek, mert Bueuresben valami nagyszabású ügyet fog látni, el is utazott a fővárosba, de dollár végeztével pénz nélkül tért vissza. Felhangzott levérten járkált két napon keresztül, majd tegnap reggel megcsókolta feleségét és elment hazulról. 11-kor pedig megjelent a Terminus hallgatójában.

"Kérek egy boyt, hogy elküldhessem ezt a levelet"

Odasietett a portáspulthoz és kis tétovázás után megszólította Pistera Mátyás szolgálatos portást.

— Kérem szépen én Boleantiu vagyok, szobát szeretnék bérelni.

A portás szolgálatkészen emelte le az elsőemeleti 41. számú szoba kulcsát és átadta a vendégnek, majd a bejelentési lapot tolta eléje. Boleantiu azonban nem töltötte ki a bejelentő lapot.

— Egy búcsúresteri inspektorbarátomnak foglalom le a szobát, majd ő maga tölti ki az ívet.

A portás fejcsóválva tette le a bejelentőlapot és a szobaasszonyért telefonált, aki megindult a lépcsőn felfelé a vendéggel. Boleantiu még visszafordult:

— Délután négyig aludni akarok. De akkor keltsenek fel, hogy kimehessek a vonat elé.

Félóra telhetett el, mikor a negyvenes szám kiugrott a csengőtáblán. A szobaapinér besietett és Boleantiut az asztalnál találta, előtte lezárt levéllel.

— Kérek egy boyt, hogy elküldhessem ezt a levelet — rendelkezett Boleantiu.

Holttest lóg az erkély ajtón

A pincér felküldte Prohászka Mihályt, a szálloda állandó kifutóját, akinek Boleantiu átadta a levelet, hogy vigye a belvárosi Galambos Béla-féle könyvkereskedésbe, ahol Szilágyinéknak adja át. A küldönc el is vitte a levelet Szilágyinéknak, aki azonban nem tartózkodott az üzletben és így másvalaki vitte át. Prohászka még elintézte egyet-

mást a Belvárosban és így már félkettőre járt az idő, mire hazavetődött a szállodába. Azonnal felsietett a 41-esbe, hogy az átvetteli bevételt Boleantiuhoz juttassa. Bezörgött a szoba ajtaján, de választ nem kapott. Kis ideig hallgatozott, de mikor semmiféle neszt sem hallott a szobából, azonnal gyanússá vált előtte a csend és értesítette a szobaasszonyt, aki másodkulcsával sietett fel.

A másodkulcsot nem használhatták, mivel a zárban belül volt az eredeti kulcs. Most a portás segítségével feltörték az ajtót és így meglelték magyarázatát a nagy eseménynek. Az ajtóval szemközt, a nyitott erkélyajtó felső peremére harkolva, ott függött Boleantiu élettelen teste, míg a maga alól kirugott szék a hálószekevény mögött hevert.

Hét levél

A megrémült személyzet azonnal lezárta a szobát és értesítették egyrészt Pintea Vazul dr. józsefvárosi hatósági orvost, másrészt a józsefvárosi allomás rendőrségét, ahonnan Gutu komisszár és Andronescu alkomisszár futólépésben siettek át. Levágták a holttestet és a heverőre tették, ahol megállapították, hogy a halál már több órával azelőtt állott be. Az asztalon hét levél hevert, amelyeket az öngyilkos nejehez, Bojin Valér dr. és Corcea Libertin dr. ügyvédek-

hez, Pop Jenő dr. főügyészhez, Nistor Demeter dr. vármegyei prefektushoz, Fiatska Béla nagyvállalkozóhoz és Lévai Józsefhez címzett. A rendőrség azonnal lefoglalta a leveleket és intézkedett a holttest elszállítására felől.

Az özvegy Corcea Libertin dr. jogtanácsosa kíséretében megjelent 5 óra tájban a szállodában és átvette férjének talált értékeket, amelyek néhány ékszerből és rejtőzésekéből állottak.

A Boleantiu fivérek öngyilkossága

A Boleantiu család végzetes szerencsétlenségek sorozatát szenvedte át az elmúlt évtizedben. A torontalmegyei Kövésszőlős községből származnak ahol atyjuk jegyző volt. A három fiu közül a legidősebb a tanúsági pályát választott. Valér jogi doktorátust tett és a közigazgatási pályán működött, míg Traján a temesvári állami felsőkereskedelmi iskolában tett értekezési utána a Fehértemplomi Takarékpénztár tisztviselője lett. Egészen az imperiumváltozásig a bank szolgálatában állott és ekkor Románi-

ába repatriált. Megyei szolgálatba lépett, de csakhamar nyugdíjaztatta magát. Ekkor történt a családban az első szerencsétlenség. A legidősebb Boleantiu, aki kapitányi rangban volt, főbelötte magát. Öccse, Boleantiu Valér dr. főszolgabíró, aki szintén nyugdíjaztatta magát s aktív politikus lett, Bocu Széver kormányzósága alatt Temes megye prefektusa volt. Versecen meglátogatta nővérét és annak lakásában, egy délután főbelötte magát.

Ismét letelejeztek két embert Németországban

Meggyilkoltak egy rohamcsapatbeli katonát, ezért kellett meghalniok

Dressau, január 19.

A dressauai törvényszéki fogház udvarán ma reggel fél 8 órakor bárdal lefejezték Hans Károly péket és Bieser Vilmos kosárfonót, akik Hecklingenben meggyilkolták a

rohamcsapatok Cestiek nevű tagját. A halálos ítéletet 1933 július 12-án hozta meg a bíróság. Anhaltban 1886 óta nem volt kivégzés.

Megütötte a főnyereményt egy kínai diáklány,

akinek azóta nincs nyugta a fenyegető és házassági ajánlatot tevő levelektől

Peking, január 19.

Lo Chum Fong pekingi egyetemi hallgató az állami sorsjátékon megnyerte a 10.000 fontos főnyereményt. Mielőtt szerencséje nyilvánosságra került, elárasztották kolduló, zsaroló és fenyegető levelek és házassági ajánlatok özönével és a kőrök állandó csatrom alatt tartották lakását. Végül egy névtelen író halálát fenyegette meg ha 24 órán belül nem felel meg vele nyereségét. A szerencsés nyerő abbanagyla tanulmányait és halálos reménytelenül vidárra menekült.

3 oldal

Erdélyi Magyarok

Január 19.

— Nos, mi hozta ide, Mr. Mr — rápillantott a névjegyre: — Mr Collinson. Üljön le, kérem. Ez itt Mr Dick Tempest képviselő, a vendégem.

A riporter már tisztában volt azzal, hogy a szenzáció hullámvérése még nem ért el ideig.

— Nem olvasták még az esti lapokat? — kérdezte óvatosan.

— Még nem — felelte Mr. Van Doorn gyorsan — Valami baj van?

— Mindössze néhány sor az egész, de komoly eset. Miss Gloria Castellóra vonatkozik.

— Gloria! — kiáltott föl mindkét férfi egyszerre.

— Igen, Gloria — bólintott Andy. — Összinte szomorúsággal jelentem, hogy meghalt.

Mélységes csönd lett egy pillanatra és rekedten szólalt meg a vasutkirály:

— Lehetetlen, amit mond!

— Fájdalom, mégis igaz!

— Ma délután még nála voltam lunchon — tiltakozott Mr. Dick — És nem volt semmi baja.

— Meggyilkolták — mondta Andy egész halkán.

— Irgalmas Isten! — nyögött föl a milliós és borzadva elmékeztetett vissza, hogy alig két héttel ezelőtt még ő maga is táncolt a művésznővel ebben a palotában.

Kábult megdöbbenéséből Andy hangja riasztotta föl.

— Az ön leánya Mr. Van Doorn, szintén ott volt ma délután Miss Castellólunchon — mondta — Ezért jöttem ide.

— Ide én hoztam? Nem értem! — dadogta a milliós.

— És folytatta a riporter — szíves engedelmével szeretnék néhány szót váltani Miss Van Doornnal.

— A lányommal? Ugyan miért, ha szabad tudnom!

A növekvő izgalom feszültségében szinte jól esett a riporter nyugalma, amellyel válaszolt:

— Ahogy ön is tudja, a rendőrség nagyon kiméletlen a nyomozásban és a Scotland Yard detektívjei csakhamar itt lesznek. Azt gondoltam hát, hogy jó lenne előkészíteni Miss Van Doorn a kihallgatás kellemetlenségeire.

— Kihallgatják a leányomat? — dőbent meg a vasutkirály és nyugtalanul firkászva nézett a riporterre. — De miért?

— Mert ő beszélt utoljára Miss Gloriával néhány perccel, közvetlenül a gyilkosság előtt.

A milliós szótlanul meredt a riporterre. Aztán levette a pápaszemét és idegesen törölgetni kezdte a lencsét.

— Mr. Collinson — szólalt meg most Dick — nem mondhatrá el pontosan, hogy mi történt?

— Igaza van Dick — bólintott Mr. Van Doorn a kezei rezgettek kissé, amint ismét föltette a pápaszemét. — Hadd tudjuk meg, mi történt a Critzonban.

Andy elmondott mindent és azzal végezte, hogy azonnal értesíteni és informálni kellene Miss Van Doorn, mert bizonyos, hogy a detektívek hamarosan itt lesznek.

Dick ránézett az antik álló órára, mely pontosan ketyegett a szoba sarkában.

— De Adrienne még nem jött haza a városból — mondta. — Legalább még eddig nem jelentkezett. — Rápillantott az öreg milliós arcára, mely fakó volt és minden ránc redő mélyebbre vésődött rajta.

— Ne aggódjék sir! — mondta térdő gyöngédséggel. — Csak nem gondolja, hogy Adriennek valami köze lehet.

Erdélyi Magyarok
Január 21.

Román boxolók győzelmei és vereségei külföldön

Axiotit knockautolták Berlinben. -- Kovacs fölényesen győzött

Bucuresti, január 18.

A Bucurestii boxvilágban nagy meglepetést keltett a berlini jelentés:

Axiotit, a román profi-boxsport büszkeségét, a német Bruch, a második menetben knockautolta! A kísérők azt táviratoztak, hogy Axioti először mélyütést kapott, majd közvetlenül ezután következett be a knockaut.

A többi román boxoló így szerencsésen. Serbanescu eldöntetlenül mérkőzött Csal, Marin Marinescu knockauttal versenyzett Radketól és Jon Mihail eldöntetlenül küzdött Stegemannal. Kovacs, a könnyűsúlyú boxbajnok fölényesen győzött Párisban a jó hírű francia Delabelle ellen.

A világ legszebb ugrósáncát Auszriában készítenek

„Az alpesi vándorok sikklubja“ építteti a 60 méteres ugrósáncát

Bécs, január 18.

Ausztria, a téli sportok hazája, újabb siparadicsommal várja ennek a divatos sportnak rajongóit. Az 1933 év Szilveszterén gyönyörű ünnepségek keretében adták át a közönségnek a világ egyik legszebb siterepét, a felsőausztriai Feuerkogelen. Az óriási, 60 méteres ugrósáncot az „alpesi vándorok sikklubja“ építtette a felsőausztriai tartományi kormány segítségével.

Az építkezéshez 7250 önkéntes munkóra, 31 ezer kiló építőanyag volt szükséges.

Ugyanakkor gyönyörű lesiklótelepet építettek ki a Feuerkogelről, amely 5 kilométer hosszúságban az alpesi egyesület és a természetbarátok menedékházai mellett, természeti szépségekben gazdag úton vezet völgybe. Az ugrósánc felavatásakor rendezett versenyt Felsecker Ferenc 11 méter ugrásával nyerte, megszerezve a Berg Feuerkogel ezüstserlegét. A gyönyörű, nan épített site-epet Európa minden ből százával keresik fel a sielés lelkes ráta.

RUGBY

A román rugbycsapat veresége. MAC Roanne—Stadiul Roman 8:4. A román rugby csapat második franciaországi mérkőzését Roanneban játszotta a francia bajnokság egyik legerősebb együttese ellen.

BOB

Elindult mindkét román bobcsapat. Anghelescu kapitány, illetve Papana főiadnagy vezetésével elindultak a bobcsapatok Németországba, hogy részt vegyenek a január 22—24-én Carmisch Partenkirchenben rendezendő bob-világ bajnokságon. Bucurestiben remélik, hogy Papana főiadnagy megismétli tavalyi világ bajnoki győzelmét.

FUTBALL

A cseh szövetség is megkezdte előkészületeit a világ bajnokságokra. A cseh szövetség is megkezdte az előkészületeket a futball-világ bajnokságokra. 30 tagú játékoskeretet jelöltek ki és ezekből állítják össze az Olaszországba utazó csapatot.

A Vienna kikapott Portugáliában. A háromnapos mérkőzéstől fáradt Vienna csapata Portóban, az FC Porto csapatától 3:0 arányú vereséget szenvedett.

Drága győzelem. A Ferencváros francia földön verő Donau FC-nek 1000 schillingjébe került a marseillesi győzelem. A Donau ugyanis a Rapid körmérkőzésére volt lekötve, de a körmérkőzés napján a Ferencvárossal meccselt. Elmaradása miatt a Rapid 1000 schilling jövedelemcsökkenés megtérítését követelte, amit az osztrák szövetség is megítélt. A Donaunak így nem maradt más hátra, mint a pénzt kifizetni. A bécsi klub vezetősége most azzal vigasztalja magát, hogy a Ferencváros felett elért győzelme megér ezer schillinget.

Keleti turán a bucuresti Macabi. A bucuresti Macabi hivátkor Palesztinába, Törökországba és Egyiptomba fog utazni.

rökörszágba és Egyiptomban fog utazni. Fuzió Ploestiben. A ploesti tricolorionálni szeretne a „Prahovával“. Amiben a fuzió létrejön, úgy a Tricolor jereje jelentősen nagyobb lesz.

Megkezdődnek a futballtréningek. A pensia február elején megkezd a tréningeket. Akkor jár le a játékosok szabadsága. Az Unirea-Tricolor Steinbach vezetése megkezdte a tréningeket. A Macabi, Juventus és a Venus a jövő héten kezdik a téli pihenő utáni munkát.

Mit tett Champmann az Arsenalnál. Champmann, az elmúlt héten elhunyt angol sportlap érdekes összeállítását a Chapmann érdemeiről: az Arsenal 1926 második volt a bajnokságban, 1926-ban Angol Kupa döntőjében játszott, 1927-ben Angol Kupa elődöntőjéig jutott, 1928-ban kupagyőztes, 1930-ban angol bajnokságban és az Angol Kupa döntőjében játszik. 1932-ben angol bajnok, 1933-ban vezet a bajnokságban.

Magyarországon katonatiszt nem lehet futballbíró. Katonatisztok nem lehetnek lablirók Magyarországon, a hadügyminister rendelkezése szerint. Ugyanis több előfordult, hogy a bírót felelőtlenül elmozdították, a hasonló jelenetek pedig félnek össze az aktív katonatiszt teljességgel.

Több ezer teljesen meggyógyult és munkaképes igazolja kiváló hatását az Oláh Károly plébános által feltalált **Antiphthysin** általános gyógyó. Tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet és tanulmányt a gyógyszer készítője **Osváth György** szertára, Árgu Mureş, Marosvásárhely.

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 hetes, 2 hetes beosztással készültek és kaphatók a **For Ede** papíráruházában, Oradea.

Az ügyészségnek tiznaponként jelentést kell tenni a közrendről

Szigoru körrendelet a szélsőséges mozgalmak elfojtására

Az igazságügyminiszter rendelete alapján a köztisztviselőket és diákokat külön megfigyelés alatt kell tartani. — Az ügyésznek minden enyhe és felmentő ítéletet meg kell feleltetnie

Bucuresti, január 19.

A szélsőséges mozgalmak veszedelmével kapcsolatban Antonescu igazságügyminiszter a következő körrendeletet küldte szét az igazságügyi fórumokhoz:

A 42.834 és 96558—1933 számú rendeleteim már felhívta az Önök figyelmét arra a veszedelemre, amit az állam és a közrend, valamint a nyugalom biztonságára jelent azoknak a szervezeteknek tevékenysége melyeknek céljai meg nem engedhetők, törvényeink azokat tiltják és amelyek idegenek a mi politikai és társadalmi életünk tradíciójától. Utasításokat adtam, hogyan kell eljárni ilyen körülmények között. A legutóbbi események, amelyek gyászba borították az országot, megmutatták, mennyire helyteleníti a közvélemény ezeket az aktusokat és azok végrehajtóit, ugyanugy mind azokat, akik hozzájárultak az elkövetett bűncselekmény előkészítéséhez. Tudatában az e körülmények között ráháruló kötelezettségének, akormány elhatározta, hogy minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel biztosítja a közrendet, az ország biztonságát, a lakosság békéjét. Erre való tekintettel felhívom Önöket és kötelességükre teszem, hogy figyelmüket kellő formában fordítsák az események rendkívüli jelentőségére és ne késedelmeskedjenek az igazságügyi beavatkozás azonnali foganatosításával. Kérem, vessék egészen közelről a szélsőséges mozgalmakat és amikor olyan esetek történnek, amelyek a törvénnyel szembehelyezkednek, ezek elkövetőit állítsák azonnal a bíróság elé. A vizsgálatot a legsürgősebben folytatják le, mindamellett terjedjék ki a figyelmük az irányban is, hogy a bizonyítást ne hanyagolják el és a bírók előtt a vádlottak bűnössége és a bűn teljességében derüljön ki. Felhívom Önöket, hogy ilyen esetekben az igazságszolgáltatási hatóságok külön részletes jelentést küldjenek a vezetésem alatt álló minisztériumhoz. A jelentésekben rá kell mutatni a megyékben elkövetett szélsőséges cselekedetek elkövetésének leírására, emellett azokat a körülményeket is, amelyek közt azt végrehajtották. Szükséges továbbá a nyomozás stádiumának részletes feltárása és be kell terjeszteni a bűnper eredményét is kitérve arra, vajjon

ölték-e Önök a törvény által megengedett joggal az esetben, ha az ítélet felmentő, vagy pedig túlságosan enyhe lenne.

A jövőre nézve a rendőri, közigazgatási intézkedésekkel szemben tanúsított ellenállások elfojtására ajánlom a következő intézkedéseket: a bírói hatóságok lépjenek a

legszorosabb összeköttetésbe a közigazgatási és polgári hatóságokkal. A katonai és polgári hatóságoknak adjanak meg minden támogatást és interveniáljanak az összhang érdekében az alárendelt közegek működésében is. Érintkezésbe léptem a belügyminiszterrel és az intervencióm hatása alatt a rendőrségek kötelesek Önöket a rend megzavarására vonatkozó eseményekről azonnal informálni, interveniáltam a hadügyminisztériumnál is, hogy a katonatiszti kar Önökkel szintén szerves együttműködést folytasson. Még egyszer hangsúlyozom ne mulasszák el a bűnperek felmentő ítéleteinél a felelősségek azonnali bejelentését és közöljék velem ugy ezt, mint az indokolatlan szelíd-séggel alkalmazott paragrafusok figyelembevételével elhangzott ítéleteket.

Nyomatékkal hívom fel figyelmüket a tisztviselői kar működésének szemmel tartására. Mindazokról, akik kötelességükről megfelelően, tagjai valamelyik szélsőséges szervezetnek, jelentést kell készíteni annak a minisztériumnak, ahova az illető hivata-nok tartozik. Ha elítélték, letartóztatták a vagy megbírságozták valamelyik köztisztviselőt a közrend megsértéséért, úgy a fegyelmi eljárás folyamatba tétele azonnal megtörténik. Ugyanígy jelenteni kell az egyetemeken, liceumokban igazgatóságainak is, ha a kötele-kébe tartozó diákok a közrendbe ütköző cse-lekedeteket követtek el. Felkérem Önöket, közöljék 10 naponként, hogy az állam védel-me és a közrend megóvása érdekében megyé-jük területén milyen intézkedéseket kellett foganatosítaniuk.

Szel és hűség bőrért érdekes teszt.

FLOREAL tubusos krém

használata három nap alatt bársonysimává teszi.

Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapna, írjon

Romániai vezérképviselő: Drogueria „Centrala” Oradea, Telefon 6-56.

A népszavazás nyugalmanak biztosítására

Spanyol csapatokat visznek a Saar vidékre

Páris, január 19.

Az Ouvre genfi tudósítójának jelentése szerint közli, hogy a népszövetségi tanács tekintettel a Saar vidéken uralkodó izgatott hangulatra azt fogja ajánlani, hogy a népszavazás megejtésének biztosítására külföldi csapatok menjenek oda. Népszövetségi

körök véleménye szerint

legjobb volna, ha spanyol esendőrséget vezényelnének ki a Saar területre, hogy a vidék nemzeti szocialista lakosságának érzékenységét kímélik. A csapatok kiküldésének költségeit a Népszövetség viseli.

Hetven kilométeres körzetben mindent rommá változtatott az indiai földrengés

London, jan. 19.

Az Indiából érkezett jelentések egyre borzalmasabb katasztrófának tüntetik fel a földrengést. Az eddig érkezett hírek arra engednek következtetni, hogy az indiai földrengést a legutóbbi évszázadok legnagyobb katasztrófájának kell tekinteni.

A halál legborzalmasabb aratását a Himalaya környékén eszközölte, ahol a pusztulás a legnagyobb.

Kilométereken keresztül minen romhalmaz, minden épület alatt emberi holttestek hevernek.

A földrengés nyomán igen sok községben tűz keletkezett, amely teljesen elpusztított minden életet.

Ezeket a községeket ma csupán hamuréteg jelzi. Mogiah város teljesen elpusztult. Darbhango városban a halottak száma ezerháromszáz. Ez a két hely a katasztrófa legszélsőbb részén fekszik, elképzelhető tehát, hogy a belsőbb területeken, ahol nagyobb volt a föld megmozdulása, milyen borzalmas a pusztulás.

Kalkutta, január 19.

A földrengés aránya minden képszelletet

fölkörmul. Ilyen hatalmas katasztrófa talán még sohasem pusztított sem Ázsiában, sem Európában.

hetven kilométeres körzetben mindent rommá mazzá változott, az élet itt mindenütt megszűnt és pusztulás lépett helyébe.

A földrengés színhelyét a temetetlenül maradt holttestek ezrei ragállyal fenyegetik. Több ezer négyzetkilométeres területen minden rommá vált és hollók, valamint döge-selyük lepték el a borzalmas pusztulás földjét.

— Kezdődő érzelmesedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást lecsökkenti. A gyakorlati orvostudomány vezére, Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetet annyira fontos gyomor- és bélműködést.

5 oldal

Erdélyi Magyarország

Január 21.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legökéletesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea
Promenad Eminescu 16.

Időjárás

Enyhe idő, helyenként, de leginkább
észak, északon eső, dél, délnyugati légáram
lassal.

„A konverzió végleges megoldása nélkül tovább tart a gazdasági agónia”

A földbirtokos osztály nem kívánja, hogy az adósokat különböző osztályokba sorozzák

Bucuresti, január 18.

Országsszerte nagy érdeklődéssel tárgyalják a Garofilid volt földművelésügyi miniszter elnöksége alatt működő „Román Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetségének” a kormányhoz intézett memorandumát, mely az agráriusoknak a konverzió kérdésében elfoglalt álláspontját és kívánságait tartalmazza. A memorandumot az alábbiakban ismertetjük:

— A kormánynak legelső kötelessége, hogy a konverzió régen húzódó kérdését sürgősen megoldja. A liberális párti kormány decemberben kiadott manifestumában arra az álláspontra helyezkedett, hogy elsősorban a mezőgazdasági adósok fizetőképességét és vagyoni állapotát veszi alapul az adósságok rendezésénél. A liberális-párt mindig azt hirdette, hogy fenn fogja tartani az adósok eddigi jogait, sőt ki is szélesíti azokat. Románia nemzetgazdaságának a legsúlyosabb kérdése ez, mert egyformán érinti a hitelezőket és az adósokat.

A legcélszerűbb megoldásnak tartjuk azt, ha az adósságok kamatait csökkenti a kormány és egyben meghosszabbítja a törlesztési határidőt is, tehát a jelenleg érvényben levő moratórium érvényét is ki kell tolni, mert a mostani moratórium csak átmeneti jellegű. A tartozások általános leszállításával érhető el gazdasági életünk újjászervezése. A kihitelezett összegek egy részét el kell engedni és ha ezen a téren késedelmeskedik a kormány, akkor annak súlyos gazdasági következményei lesznek. A legintetesebb az, hogy véglegesen rendezze a parlament ezt a nagyfontosságú kérdést és végre minden adós tudja meg, hogy milyen kedvezményezett csoportba tartozik. Ezután is meg kell hagyni ugy az adósnak, min a hitelezőnek a kontestáció (megtámadási) jogot, a követeléseket redukálni kell és a fizetési határidőt, továbbá a feltételeket végérvényesen meg kell állapítani.

— A most készülő törvényben fixrozandó az adósságok fizetési, törlési folyamatának minden módoszata, a mezőgazdasági hitelösszegek az adós fizetési képességének jövedelmének, vagyonának arányában határozandók be. Az eddigi konverziós törvények demagóg jellegűek. Nem szabad elfogadni

az adósoknak különböző osztályokba való sorozását, ne tegyünk különbséget kis és nagybirtokosok között, de állapítsuk meg, hogy kinek milyen jövedelme, a vagyona és fizetőképessége és ne bontsuk meg az agráriusok táborának egységét. Ha a kormány nem végleges törvénnyel, nem egységesen, nem kompromittent oldja meg ezt a súlyos nemzetgazdasági kérdést — fejezi be a memorandum — akkor nem szüntethető meg a

mostani gazdasági agónia.

Senki se vonja kétségbe azt, hogy a mezőgazdaság évek óta válságban vergődik és az agrárius-osztály helyzetén felétlenül segíteni kell, azonban olyan formában, hogy az agyonbunkózott hiteléletbe is présejének általa valamelyes oxigént. Az ország olyan megoldást vár, amely az összes érdekeket társadalmi rétegeket kielégíti.

Utazási kedvezményt adott a Cfr a lipcsei vásárra

Bucuresti, január 19.

A Cfr vezérigazgatósága közli, hogy a lipcsei mintavásárra utazók számára 50 százalékos vasuti jegykedvezményt engedélyez. A kedvezmény érvényes a Románián átutazó

zók külföldiek számára is. A kedvezményt a vizsautazásnál kell érvényesíteni. A kedvezmény kocsiosztályra és utvonatra való tekintet nélkül érvényes.

„Baráti” ölelés után eltűnt a pénztárca

Egy iskolaigazgató különös kalandja Budapesten

Budapest, január 19

Kovács Ferenc, a Horthy Miklós Kollégium igazgatója tegnap este panaszt tett a főkapitányság központi ügyeletén. Elmondotta, hogy az Üllői uti laktanya előtt megszólította egy fiatalember, nagy örömmel üdvözölte, de ő nem emlékezett rá, hogy ismerné. Nem akarta megkérdezni a nevet, mert azt gondolta, hogy talán valamelyik ré

gi növendéke. A fiatalember megölelte, majd néhány percig nagy örömmel beszélgetett vele. Amikor kibúcsúztak az igazgató feült a villamosra és ekkor vette észre, hogy eltűnt az irattárcája és pénztárcája, amelyben 290 pengő volt. Pontos személyleírást adott a zsebtolvajról, akit ennek alapján keres a rendőrség.

A brasovi rádióleadó megkezdte a próbaadásokat

Brasov, január 19

A Brasov-Bod rádió leadó megkezdte próbaadásait. Az 1875 méteres hullámhosszon működő adó óriási hangerővel jelentkezett, az 1000—2000 méteres sávon más állomás — sem az 500 kilowattal dolgozó

Moszkva, sem a Brasovban igen jól vethető Varsó — nem hallható. Az új adó gramofon lemezekből összeállított műsort sugároz. Január 21-ig, a hivatalos üzembehelyezés napjáig Brasov-Bod minden délután 4—5 óra között próbaadásokat tart.

A zágrábi kisantant konferencia programja

Allást foglalnak a német kérdésben is

Bucuresti, január 19

A zágrábi kisantant konferencián a következő kérdésekben várható állásfoglalás. Az olasz terv a Népszövetség újjászervezésére.

A gazdasági együttműködés kérdése Középeurópában.

A Balkán paktum.

A bucurestii napilapok állásfoglalást

sürgötnék a német kérdésben is, amit addig a kisantantkonferenciák — francia vélemény szerint — félénken kezeltek.

Belkrád, január 19.

Mint jólértesült körökből közlik, a kisantant külügyminisztereinek konferenciája, amely január 22-én kezdődik, csak egy napig lesz Zágrábban, a következő két napon Belgrádban folytatják a tanácskozásokat.

APROHIRDETÉSEK

Róna fényképész

műtermében

Oradea, Str. Alexandru 4., művészi lev. lap

6 darab csak 70 lei.

Tenyérből, kártyából, multat, jeleat, jövőt mondok 10 lejért. Üzlet jömenetelén. ház eladásán, állásba jutásán elősegítek. Str. Moldovei 58-a, második kapu

RIKKANCSOT (ujsgárust) biztos napi 60 lej jövedelemmel felvesszünk az „Erdélyi Magyarok” és a „Nagyváradi Friss Ujság” árusítására. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Erdélyi Magyarok

Január 21

